

การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

อุนากรณ์ สวนมะม่วง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ตุลาคม 2553

การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

อุณากรรณ์ สนวนมะม่วง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ตุลาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

A STUDY OF CONDITION AND PROBLEMS OF ACADEMIC ADMINISTRATION OF
SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF PHRANAKHON SI AYUTTHAYA
EDUCATIONAL SERVICE AREAS 1 AND 2

U – NAKAN SUANMAMUANG

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Education Administration
Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

October 2010

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2
โดย อุนากรณ์ สวนมะม่วง
สาขา การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.ชิตชัย สนั่นเสียง
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ดร.อมรรัตน์ สนั่นเสียง

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ดร.กীরติ ศรีวิเชียร)

.....กรรมการ
(ดร.ชิตชัย สนั่นเสียง)

.....กรรมการ
(ดร.อมรรัตน์ สนั่นเสียง)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์กิตติพงษ์ งามฉวี)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

.....อธิการบดี
(ดร.นุรพาทีศ พลอยสุวรรณ)

ตุลาคม พ.ศ. 2553

อนุकरणณ์ สวนมะม่วง. (2553). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(การบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร.ชิตชัย สนั่นเสียง, ดร.อมรรัตน์ สนั่นเสียง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 2) เปรียบเทียบสภาพการ
บริหารงานวิชาการกับขนาดของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา
เขต 1 และเขต 2 3) ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 4) เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการกับขนาด
ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่
ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
และเขต 2 จำนวน 195 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามประเภทมาตราวัดประมาณค่า
5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าเอฟ และทดสอบ
ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการเปรียบเทียบพหุคูณแบบแอลเอสดี

ผลการวิจัยพบว่า

1. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2
มีสภาพการบริหารงานวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยสถานศึกษาขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ย
ในภาพรวมมากที่สุด รองลงมา คือ สถานศึกษาขนาดเล็ก และสถานศึกษาขนาดใหญ่
2. สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ที่มีขนาดต่างกัน มีสภาพการบริหารงานวิชาการในภาพรวม
และรายด้านไม่แตกต่างกัน
3. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2
มีปัญหาการบริหารงานวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยสถานศึกษาขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ย
มากที่สุด รองลงมา คือ สถานศึกษาขนาดเล็ก และสถานศึกษาขนาดใหญ่
4. ปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาการบริหารงานวิชาการในภาพรวม
และรายด้านไม่แตกต่างกัน

U – Nakan Suanmamuang. (2010). **A Study of Condition and Problems of Academic**

Administration of Schools under the Office of Phranakhon Si Ayutthaya

Educational Service Areas 1 and 2. Master Thesis, M.Ed.

(Education Administration). Phranakhon Si Ayutthaya: Phranakhon Si Ayutthaya

Rajabhat University. Advisory Committee: Dr. Chidchai Sananseang,

Dr. Amornrat Sananseang.

ABSTRACT

The purposes of this research were to: 1) study the condition of academic administration, 2) compare the condition of academic administration, 3) study the problems of academic administration, and 4) compare the problems of academic administration to sizes of schools under the Office of Phranakhon Si Ayutthaya Educational Service Areas 1 and 2. The samples consisted of 195 school administrators. The research instrument was a questionnaire with five rating scales. The research analysis was performed in terms of mean, standard deviation, F-test, and LSD. The findings are indicated as follows:

1. As a whole, the condition of academic administration of schools under the Office of Phranakhon Si Ayutthaya Educational Service Areas 1 and 2 was at a high level. The mean of medium-size schools was the highest level followed by small-size schools and large-size schools.

2. The condition of academic administration in basic educational institutes of Phranakhon Si Ayutthaya Educational Service Areas 1 and 2 with different size schools at test in overall and specifically considered, found that is not different.

3. As a whole, the problems of academic administration were at a low level. The mean of medium-size schools was the highest, followed by small-size schools and large-size schools.

4. The problems of academic administration in basic educational institutes of Phranakhon Si Ayutthaya Educational Service Areas 1 and 2 with different size schools at test in overall and specifically considered, found that is not different.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ดร.ชิตชัย สนั่นเสียง ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.อมรรัตน์ สนั่นเสียง กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาช่วยเหลือให้แนวคิด ให้คำแนะนำ ตรวจสอบ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องในการทำวิทยานิพนธ์ ด้วยดีมาตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ ดร.กิริติ ศรีวิเชียร ประธานกรรมการสอบ และรองศาสตราจารย์กิตติพงษ์ งานฉวี กรรมการสอบ ที่ได้ให้คำแนะนำเป็นอย่างดี จนทำให้วิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จได้ด้วยดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้แก่ นายธำรง แก้วเล็ก ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 รองศาสตราจารย์.ดร.วิชา ทรวงแสง อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา นายยืนยง ราชวงษ์ ศึกษาานิเทศก์เชี่ยวชาญ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 นายสำเริง ศรีอำไพ ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการ หัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และนายสุรศักดิ์ ศิริ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ผู้อำนวยการโรงเรียนอยุธยานุสรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการตรวจความตรงของแบบสอบถาม และได้ให้ความช่วยเหลือแนะนำตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามในการวิจัย

ขอขอบคุณ ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้สละเวลาตอบแบบสอบถามทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดี รวมทั้งเพื่อนนักศึกษาด้านการบริหารการศึกษาทุกท่านที่ให้การสนับสนุนเรื่องทั่ว ๆ ไป และท้ายสุดขอขอบคุณบิดา มารดา และครอบครัวอันเป็นที่รักยิ่งของผู้วิจัย ที่ให้กำลังใจไปตลอดใจไม่ให้อ่อนท้อ จนบังเกิดผลสำเร็จในการวิจัย

อุณากรรณ์ สวานมะม่วง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ	ฅ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	๗
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
สมมติฐานการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดของการบริหารการศึกษา.....	10
ความหมายของการบริหาร.....	10
ความหมายการบริหารสถานศึกษา.....	11
ความสำคัญของการบริหารการศึกษา	12
กระบวนการบริหารการศึกษา.....	13
การบริหารงานวิชาการ	22
ความหมายของการบริหารงานวิชาการ.....	22
ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ	23
ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ.....	24

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2.....	41
	สภาพการบริหารงานวิชาการ.....	41
	ปัญหาการบริหารงานวิชาการ.....	42
	ขนาดของสถานศึกษา.....	42
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
	สรุปการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา.....	53
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	54
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	54
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	56
	การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	57
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
	ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	60
	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา.....	62
	ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา.....	68
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	80
	สรุปผลการวิจัย.....	80

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ) อภิปรายผล.....	81
ข้อเสนอแนะ.....	83
 บรรณานุกรม	 85
 ภาคผนวก.....	 93
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย หนังสือ ขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย และหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อหาคุณภาพ เครื่องมือในการวิจัย.....	 94
ภาคผนวก ข แบบสรุปค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินแบบ สอบถามของผู้ทรงคุณวุฒิ.....	 103
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	115
 ประวัติย่อผู้วิจัย	 131

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	การบริหารงานวิชาการตามหลักการบริหาร 4 ด้าน	18
2	สรุปและสังเคราะห์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2	36
3	แสดงประชากร และกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอ.....	55
4	แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา.....	56
5	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามข้อมูลทั่วไป.....	61
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการจัดการเรียนการสอน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2.....	62
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการพัฒนาหลักสูตร ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2	63
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการการวัดผลประเมินผล ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2	64
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการนิเทศการศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2	65
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการส่งเสริมและสนับสนุน งานวิชาการ แก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2.....	66
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการพัฒนาสื่อวัตกรรม นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2.....	67

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการจัดการเรียนการสอน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2	68
13	การทดสอบปัญหาการจัดการเรียนการสอน ด้านการควบคุม ด้วยการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีการ LSD.....	69
14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการพัฒนาหลักสูตร ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2	69
15	การทดสอบปัญหาการพัฒนาหลักสูตร ด้านการวางแผน ด้วยการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีการ LSD.....	70
16	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการวัดผล ประเมินผล ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2	71
17	การทดสอบปัญหาการวัดผล ประเมินผล ด้านการควบคุม ด้วยการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีการ LSD.....	72
18	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการนิเทศการศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2	72
19	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการส่งเสริม สนับสนุน งานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2.....	73
20	การทดสอบปัญหาการส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ด้านการควบคุม ด้วยการ เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีการ LSD.....	74

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
21	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการพัฒนาสื่อนวัตกรรม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 75
22	การทดสอบปัญหาการพัฒนาสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยี ด้านการวางแผน ด้วยการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีการ LSD 76
23	การทดสอบปัญหาการพัฒนาสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยี โดยรวมของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ด้วยการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีการ LSD 61
24	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 77
25	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 78

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6